מתיקות

נשמת התורה

שנה ג'

מאמר חסידות בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זי"ע

פרשת פקודי – חזק, הכנה לפורים ה'תשע"ט

בענין הנבואה בדרגת כ"ה ודרגת ז"ה וענין נצחיות הנברא

על הנברא להחליט שהוא שלם וכל חסרונותיו הם רק הכנה לשלמות

להבין למה כל המועדים בטלים וחנוכה ופורים אינם נבטלים. אלא ג' הרגלים הם כנגד הספי' חסד גבורה תפארת, וחנוכה ופורים הם כנגד נצח והוד. ועיקר הגילוי שלמענו השי"ת ברא העולם הוא הגילוי של נצח והוד, ועל כן אינם נבטלים. ביאור הדברים: נצח הוא לשון נצחיות, והוד מרמז על האור כשהוא מתגלה ביופיו, שזהו לשון הוד ויופי. וכל המצבים השפלים שעוברים על הבריאה, בכללות ובפרטות, הם רק עניני הכנה, והם אינם נצחיים. אבל התיקון וגילוי האור שזהו מחשבתו ית' להטיב לנבראיו, הם ענינים נצחיים. וזה נוגע לאדם, שהוא תכלית הבריאה ומרכזה, כמבואר בהקדמה לספר הזוהר. ודווקא הוא הנברא שסובל מהרגשת אי הנצחיות, באשר הוא רואה את מידותיו הרעות והשפלות, ועל כולם את ענין המוות. ועל כן עליו דווקא לעסוק בסוד הנצחיות ,בבחי' נצח ישראל לא ישקר. וכמו שכותב רבינו בהקדמה לספר הזוהר, שעל האדם להחליט שהוא בריאה נעלית ומושלמת, וכל החסרונות והשפלויות שעוברים עליו, הרי הם רק מצב ביניים, אבל בבחי' נצחיותו הוא שלם. ועיקר ענין הנצחיות הוא הקשר עם השי"ת והרגשתו שבעבור זה ברא השי"ת את האדם, כדי שישתעשע עימו כבן עם אביו, וככל שהבן מכיר את אביו יותר ומחכים בגנזי אוצרותיו, ורואה גדולת אביו, כך אביו שמח ביותר .

השי"ת חפץ שהנברא ישיג את נצחיות הטבתו שבזה מנצח את השקר

וענין זה הוא ג"כ בין השי"ת והנבראים. כי השי"ת ברא נבראים שענינם הוא הרצון לקבל השפל, וכל נברא קודם שעולה בסולם המדריגות של השגתו ית', מתחיל עם נקודת השפלות הנוראה הזו, כשהוא מובדל מחי החיים וטועם מציאות מרה כלענה. וזה נצרך, כי ע"י מצב זה קונה הנברא את עיקר ענינו, שהוא ההשתוקקות שבאה מתוך החסרון. ואז מתחיל הנברא לטפס בסולם המדריגות, שהוא מורה על השגת השי"ת, ובכל פעם שעולה יותר, מורה זה על שעשוע עמוק יותר בהשגת הבורא כבן עם אביו, עד שעולה אל ראש הסולם, שזהו המטרה שעליה נברא, שאז משיג הוא את השעשועים הגדולים, וזוכה להכיר את השי"ת כמו שהשי"ת רצה, ואז נקרא שהשיג את מעלתו האמיתית והנצחית, היינו את מה שהוא באמת. וע"כ הפסוק קושר את הנצחיות עם הפך השקר 'וגם נצח ישראל לא ישקר'. כי קודם שהנברא משיג את ראש הסולם, היינו את נצחיותו, אז עדיין יש לו שייכות עם השקר, היינו שלא רואה את מציאותו האמיתית, שהוא בעצם שלם לגמרי, נברא מלא שעשועים שהבורא משתעשע עימו, ורק בראש הסולם של המדריגות משיג זאת .

מדריגות הנבואה נערכים לפי גודל השגת הנצחיות, ונבואת משה רבינו היתה הנצחית ביותר

זהו עומק ענין הנבואה, שהנברא משיג את נצחיותו, ובכל פעם משיג את נצחיותו ביותר, שזה תלוי עד כמה זכה וטיפס בסולם המדריגות כנ"ל. הנה לפי זה תהיה גודל מעלת הנבואה שישיג שהוא לפי איזה דרגא עומד בסולם המדריגות. והיינו שיש מדריגות בנבואה, שנבואת ישעיה הוא מעולם הבריאה, ונבואת יחזקאל מעולם היצירה, ונבואת משה רבינו היתה הנבואה הגבוהה ביותר, שהוא מראש סולם המדריגות וע"כ בתורה, ובפרט בפר' האזינו, שהיא התוכחה שאמר משה לפני מותו, שם מרומז כל אחד ואחד מפרטי הבריאה, וכל עניני ההשגחה, כמו שכתב הגר"א, כי הדרגא הגבוהה ביותר בנבואה הוא השגת הנצחיות והיופי של כל הבריאה, איך שהיא מצד האמת. וזה הבדל בין נבואת משה רבינו לשאר נביאים, שאמרו חז"ל שמשה רבינו נתנבא באספקלריא המאירה, היינו שהשיג את הנצחיות השלמה. משא"כ נביאים שבאו אחריו לא השיגו את שער הנ' שהוא ראש הסולם. ומזה הטעם אפשר להבין שעפ"י חלקת ז' הרועים לז' הספי', הנה משה רבינו הוא כנגד מידת הנצח, כי הוא משיג את הגדלות והנצחיות הנפלאה של העולם, והדיבורים האחרונים שאמר משה רבינו לכלל ישראל היו דיבורי שבח עצומים 'אשריך ישראל מי כמוך', היינו מי כמוך שאין משהו שאפשר להעריך את גדולתכם למולו. והיינו שהשפיע להם מסוד ההשגה שלו את הנצחיות, נצח הוא נ' צח, נ' רומז לשער הנ', וצח רומז לצחות ונקיות, שאין שום רע ועכירות כלל. ומשה רבינו עלה אז להר נבו, שדרשו הספרים – נ' בו, היינו שהשיג שער הנ', שהוא דרגת הנבואה הגבוהה ביותר, שהוא בחי' נבואת משיח, שהשיג אז איך כל המציאות היא נצחית. וע"כ מבואר בזוה"ק שא"א למשיח בן דוד ומשיח בן יוסף להתגלות ולהתחבר, אלא ע"י קדושת ונבואת משה רבינו.

עמלק הוא רע בעצם שנלחם נגד הנבואה שהיא גילוי הטוב בעצם והנצחיות של כל אחד

וידוע שהנביאים יונקים מנצח והוד, כמ"ש בזוה"ק כי כנ"ל שהנבואה היא ענין היופי הנצחי, ויופי הוא בחי' הוד, ונצח הוא נצחיות. ועיקר מלחמת עמלק הוא נגד משה רבינו ונגד ענין הנבואה. כי כמו שהנבואה ענינה גילוי הטוב בעצם הנברא, בלי שום הסבר, אלא שאתה הנך טוב בעצם למעלה מבחירתך, כי כך הבורא רצה, ותפקידך רק לגלות זאת ולהשיג זאת, שזהו הנבואה בעצם. דהיינו להשיג את המציאות הקיימת והנצחית שלך, שהיא למעלה מבחירתך, ועמלק הוא בדיוק ההפך, שהוא הרע בעצם והוא הגורם לאדם לפקפק במציאותו הנצחית ולראות את עצמו כמציאות של רע. והיינו שהוא נתפס למציאות הזמנית. ובמדרש אמרו שעמלק הוא נמשך לזבוב. וכמו שזבוב נמשך למכה כך עמלק נמשך לעם ישראל כשיש להם עבירות המשולים למכה. אבל המכה הזו אינה נצחית, והרצון לקבל בצורתו הזו היא זמנית והיא מכה

יש לי מושג

"תלת נפקי מחד, חד בתלת קיימא"

נודע סוד אצילות המוחין דז"א, שהוא בסוד תלת נפקי מחד חד בתלת קיימא. כי אחר שיצא קו השמאל דבינה נעשתה מחלוקת בין ימין ושמאל, ולא יכלו להאיר עד שעלה ז"א בסוד הקו האמצעי והכריע ביניהם, ויצאו ג' קוין חכמה בינה דעת בבינה. שז"ס **תלת**, שהם חב"ד, **נפקי מחד** שיצאו מז"א. וכל שיעור האור שהתחתון גורם לעליון, זוכה בו גם התחתון, וע"כ **חד בתלת קיימא**, זכה ז"א ג"כ בתלת מוחין חכמה בינה דעת, ונתפשטו אליו. (אדרא רבא ע"פ הסולם)

העתידה להתרפא. כמו שדרשו חז"ל על תחיית המתים, שעתידים המתים לעמוד במומם, והסביר רבינו בהקדמה לספר הזוה"ק, שהכוונה עם הרצון לקבל שהוא מום ואז יתרפא, הרי שהרצון לקבל בצורתו הזמנית הוא בחי' מכה, ואליה נמשך הזבוב, שהוא עמלק. כי הנבואה שהיא הגילוי האמיתי של הרצון לקבל בצורתו הנצחית, היא ההפך מעמלק, ואליה הוא מתנגד. וידוע שיש ב' מדריגות בנבואה, דרגת כ"ה ודרגת ז"ה, כל הנביאים נתנבאו ב'כה אמר ה'', ומשה רבינו נתנבא ב'זה הדבר'. 'כה' היא המדריגה הנמוכה, שלא רואים את הדברים ברור ובזה הדרגא נמצאים עדיין באמצע הסולם, הנצחיות עדיין לא מושגת אלא באופן חלקי, אבל דרגת 'זה' הוא כמורה באצבע, שהוא הנבואה משער הנ', שהנצחיות ברורה לחלוטין.

חיבור נצח והוד הוא גילוי שער הנ' והעלאת הנבואה מבחי' כ"ה לבחי' ז"ה

וידוע שהנבואה הוא מנצח והוד כנ"ל, א"כ הם ב"פ כ"ה, כ"ה בנצח וכ"ה בהוד. כי כל עוד שהנצח מופרד מההוד ההשגה היא עדיין בבחי' 'כה' לפעמים משיג את הנצחיות ולפעמים משיג היופי, אבל עדיין לא 'יופי נצחי' יחדיו, וכשהנצח וההוד מתחברים וב' פעמים 'כה', שהוא גמט' נ', ונ' הוא כבר דרגת משה, דרגת ז"ה, שהוא נצח והוד מחוברים. ועל כן משה ואהרן, שהם כנגד נצח והוד, היו מחוברים וחלקו כבוד זה לזה, שעי"ז העלו את הנבואה מדרגת כ"ה לדרגת ז"ה, שהוא שער הנ'. ובזה נבין גם את מה שהזוה"ק דורש בענין תחית המתים 'כשיתעוררו מעפר בתחיית המתים, כמו שנכנסו לקבר כן יקומו. אם פסחים או עוורים נכנסו פסחים ועוורים יקומו וגו', ואח"כ הקב"ה ירפא אותם וימצאו לפניו שלמים'. עכ"ל הזוה"ק, פ' אמור, אות נ"א עי"ש, ויש לדקדק מדוע נקט הזוה"ק דווקא 'פסחים' 'ועוורים', וכידוע שכל מילה בזוה"ק מדוייקת להפליא, אלא פיסח הוא אותו אחד שיש לו מום ברגלים שלו. והרמז הוא כי בתחיית המתים תתגלה דרגת הנבואה הנפלאה, בבחי' שער הנ' כנ"ל שזה קשור עם רפואת הרגליים, שהם כנגד נצח והוד. אבל עד זמן תחיית המתים היו הנצח וההוד בבחי' 'כה' בלבד, ועתה יתווסף עליהם סוד שער הנ', שזה רמוז ברפואת 'העוורים' שיפתחו העיניים. ועמלק נלחם נגד גילוי זה כי הוא רע בעצם, וע"כ זבוב, שהוא עמלק, הוא ר"ת ז"ה בכ"ה וז"ה בכ"ה, כי הוא נלחם נגד גילוי הנבואה, שהיא בחי' ז"ה ובחי' כ"ה.

עומק חטא שאול היה שרצה לגלות את דרגת נבואת משה שהנברא משיג שהוא נצחי בלא קשר למעשיו

והאריז"ל כותב בליקוטי תורה של ספר שמואל, ששערי הנבואה היו סתומים, וע"כ שאול הוא היה צריך לפתוח את שערי הנבואה. והסיבה ששאול דווקא, כי הוא מזרע בנימין, ובנימין לא השתחווה לעשיו כשיעקב אבינו פגשו, כי עדיין לא נולד. ועשיו הוא עמלק כי נולד ממנו והיה נכדו. וע"י ההשתחוויות פגמו את הנצח וההוד שמשם הנבואה, וע"כ יבא שאול מזרע בנימין ויפתח שערי הבואה ע"י מלחמתו עם עמלק. אבל כיוון שנכשל שאול במלחמת עמלק, נדחה מהיות מלך ודוד נבחר תחתיו. ולכאורה קשה, הרי דוד היה מזרע יהודה, והרי יהודה היה מהמשתחווים לעשיו, וא"כ למה שדוד יוכל לפתוח שערי הנבואה? ועוד קשה שהרי אנו רואים שמאחרי שאול כן נפתחו שערי הנבואה ועמדו נביאים רבים לישראל? אלא אפשר לתרץ עפ"י מה שאמר הרב הקדוש, בעל חידושי הרי"מ מגור זלה"ה, ששאול בכוונה לא נצח את עמלק לגמרי, כדי שיתגלה נס פורים, דאם היה הורג את עמלק, לא היה המן נולד ,ועתה שלא הרג את אגג ויוולד המן וממילא יתגלה נס פורים. ועל פי דבריו יובן היטב כי לעיל כתבנו שיש ב' דרגות בנבואה, דרגת כ"ה ודרגת ז"ה. דרגת הנבואה כ"ה הוא שהנברא עדיין לא משיג נצחיותו לגמרי, והיינו שאינו מרגיש עדיין שהוא 'טוב בעצם' ושענין זה הוא לגמרי למעלה ממעשיו ומבחירתו, אלא חושב שנצחיותו תלויה במעשיו. משא"כ דרגת הנבואה של משה רבינו, הוא הנבואה שהנברא מתנבא ומשיג שהוא נצחי בעצם בלי קשר למעשיו, אלא זהו המציאות שלו וכך ה' בראו. ורק נבואה כזו מכניעה את עמלק לגמרי, כי כנגד 'רע בעצם' שהוא עמלק, צריך גילוי של' טוב עצם' 'נצחיות בעצם' שזהו רק דרגת הנבואה של ז"ה, דרגת משה. ושאול ידע שהוא לא יוכל לגלות במלחמתו עם עמלק, אלא רק דרגת כ"ה, כיוון שהסיבה שהוא צריך להלחם בעמלק הוא תלוי בסיבה של מעשים שהוא מזרע בנימין שלא השתחווה, משא"כ אחרים אינם ראוים, נמצא שבמצב שישנה בחירה בו מחמת מעשה טוב שעשה, ואחרים לא מחמת פגם שעשו, נמצא שאי אפשר יהיה לגלות דרגא של נבואה בדרגת ז"ה שאז משיגים ששום דבר אינו תלוי במעשים. וא"כ עשה שאול חשבון שהוא יוכל לגלות רק דרגת הנבואה דכ"ה, וע"כ בחכמה עמוקה לא ניצח את עמלק, כדי שיתגלה נס פורים ואז יתברר שאגם שאין שום זכות לכלל ישראל, יהיה להם נס, ואפשר לומר שלא הרג את אגג כי גג רומז על כתר שנקרא גג ועניו זה שהנברא שלם בלי קשר למעשיו שייך לספירת הכתר, והנס הזה הוא בזכות משה, כמו שדרשו בגמ' שהמן אמר דווקא חודש אדר, כי בחודש זה מת משה, אבל לא ידע שבחודש זה גם נולד. ובפורים יתגלה 'הבחירה בעצם' נצחיות עצמית 'בדרגת ז"ה' בחי' שער הנ', שעליו נתלה המן. וע"כ מרדכי היה גם מזרע יהודה וגם מזרע בנימין. כי אם היה מזרע בנימין לא יכל להתגלות נס פורים, שהוא שער הנ', בדיוק מאותה סיבה שאצל שאול לא נתגלה שער נ',רק דרגת כ"ה. אבל נבואה של בחי' משה, זה לא יכל להתגלות ע"י זרע בנימין בלבד, אלא היה צריך אחד שהוא מזרע יהודה ג"כ. כי יהודה ענינו שהודה ולא בוש, ויהודה גבר באחיו שהוא סוד ודוד שמגלה שאע"פ שאדם חוטא ,אין זה נוגע בנצחיות שלו כלל. וא"כ דווקא מרדכי שהיה אצלו גם את ענין בנימין ששייך לנבואה של כ"ה השגת נצחיות מצד מעשי האדם, וגם את יהודה שהוא השגת נבואת משה, בחי' זה שהוא הנצחיות השלמה, שלא קשורה בשום דבר ובשום מעשה, בחי' נבואת ז"ה. ובפורים מתגלה הנבואה הנצחית ששייכת לכל יהודי, בחי' שער הנ'. ובזה מובן מדוע חנוכה ופורים אינם נבטלים. כי הרי גם שאר המועדים אינם יבטלו בפועל, רק שלא יהיו חשובים ביחס לחנוכה ופורים. כי חנוכה ופורים זה נצח והוד, שהם סוד הנבואה. אבל באופן שאינם רק בבחי' 'כה' כבזמן הגלות אלא שמושפע מנצח והוד נבואה בדרגת משה שהוא דרגת ז"ה, והיינו שגם הנצח וההוד, שהם הרגלין בחי' הנמוכה, גם שם יהיה גלוי וברור שהשי"ת בחר בנו ואנו נצחיים בעצם למעלה מכל מעשה . שבת שלום לכולם.

לע"נ ר' בנימין בן ר' שלמה נלב"ע י"ב מרחשון ה'תשע"ז תנצב"ה. לע"נ איתי בן חיים הי"ד.

לקבלת העלון שלחו בקשה למייל d052769144@gmail.com